

Οδεύει ολοταχώς προς απερίμωση η Κύπρος

Το χρυσοπράσινο φύλλο μαραίνεται

Οι βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν το φθινόπωρο στην Κύπρο και ο μέχρι τώρα υγρός Δεκέμβριος σίγουρα ανακούφισαν πολλούς και καθυστάσαν άλλους. Τα επιστημονικά σενάρια εννοούν για το μέλλον της Κύπρου δεν είναι καθόλου ενοχικά και οι αρμόδιοι οφείλουν να τα λάβουν υπόψη τους, σταματώντας να κοιτάνε τον ουρανό ελπίζοντας να ανοίξουν οι... κρουνοί του. Έγκριτοι επιστήμονες, αλλά και τα αρμόδια τμήματα του κράτους, κάνουν λόγο για επερχόμενη απερίμωση της Κύπρου. Πόσα όμως γίνονται, αν όχι για την αντιμετώπιση του φαινομένου ή αναχαίτηση του οποίου είναι, σύμφωνα με τους ειδικούς, αδύνατη, τουλάχιστον για την ομαλότερη προσαρμογή της χώρας μας στα νέα δεδομένα;

Της Σοφίας Θεοδοσίου

Μέχρι το τέλος του αιώνα δεν θα βλέπουμε ούτε... φύλλο πράσινο

κρή που δεν θα κάνουμε τη διαφορά. Χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να εφησυχάσουμε. Δυστυχώς το μέλλον μας εξαρτάται από τις μεγάλες βιομηχανικές χώρες. Αλλά ακόμη και διεθνώς να μειώνουμε άμεσα τις εκπομπές ρύπων στην ατμόσφαιρα (κάτι για το οποίο τα αποτελέσματα της Συνόδου της Κοπεγχάγης δεν αφήνουν πολλές ελπίδες), τα θετικά αποτελέσματα δεν θα φανούν πριν την έλευση μερικών δεκαετιών, καθώς οι ρύποι συνεχίζουν να υπάρχουν στην ατμόσφαιρα για χρόνια μετά την εκπομπή τους.

Τις κλιματικές αλλαγές λοιπόν δεν μπορούμε να τις αναχαιτίσουμε. Τις "ανθρώ-

πινες δραστηριότητες και παρεμβάσεις" όμως, οι οποίες, σύμφωνα με το ΕΣΔ, συμβάλλουν στην απερίμωση της Κύπρου, μπορούμε να τις ελέγξουμε. Τι γίνεται λοιπόν προς αυτή την κατεύθυνση; Έχουν αρχίσει να υλοποιούνται τα μέτρα που προτείνονται στο ΕΣΔ για την Καταπολέμηση της Απερίμωσης; Σύμφωνα με τον επίτροπο Περιβάλλοντος, Χαράλαμπο Θεοπέμπτου, δυστυχώς δεν έχουν γίνει ακόμη πολλά. "Κόπηκε η επιδότηση για τα ζέκια, διότι συνεπαγόταν κόψιμο πολλών δέντρων, και η επιδότηση για την εκρίζωση". Πρέπει όμως να γίνουν κι άλλα, όπως:

- ορθότερη χρήση του όμβριου υδάτων.
- καλύτερη εκμετάλλευση του νερού των αποχετευτικών συστημάτων.
- αντικατάσταση των καλλιιεργειών μας με άλλες, ανθεκτικότερες στη λειψυδρία και τις αυξημένες θερμοκρασίες.

Όλο και... στεγνότερες χρονιές

Όπως μας πληροφόρησε ο Στέλιος Πασιαρδής, Ανώτερος Μετεωρολογικός Λειτουργός, η μέση τιμή της ετήσια βροχόπτωσης την τριακονταετία 1901-1931 ήταν 559 mm, ενώ την τριακονταετία 1971-2000 η μέση ετήσια βροχόπτωση μειώθηκε κατά 96 mm (δηλαδή κατά 17%), πέφτοντας στα 463 mm. Δηλαδή τα τελευταία 100 χρόνια η βροχόπτωση μειώνεται περίπου 1 mm κάθε χρόνο.

Η μείωση της βροχόπτωσης συμβαίνει κυρίως κατά τους χειμερινούς μήνες και στις ορεινές περιοχές, και συνοδεύεται με ταυτόχρονη μείωση του αριθμού των βροχερών ημερών, ενώ οι ψηλές θερμοκρασίες και οι έντονες βροχοπτώσεις καταστρέφουν το εύφορο έδαφος και εμποδίζουν τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων, συμβάλλοντας έτσι στην απερίμωση.

Βάσει δε μελέτης που μας παρουσίασε ο κ. Πασιαρδής, εδράγονται τα εξής συμπεράσματα:

- Η μείωση της βροχόπτωσης και η αύξηση της εξάτμισης κατά 5% έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ροής στα φράγματα κατά 35%.
- Πριν το 1970 καταγράφονταν συνεκόμενες χρονιές με μεγάλη βροχόπτωση, ενώ μετά το 1970 ο αριθμός των συνεχόμενων ετών με αυξημένη βροχόπτωση είναι μικρότερος.
- Από το 1971 κι έπειτα δεν έχει καταγραφεί χρονιά με βροχόπτωση που να χαρακτηρίζεται ως "εξαιρετικά ψηλή" (ποσοστό βροχόπτωσης μεγαλύτερο του 130% των αναγκών). Μέχρι τότε τέσσερις δεκα-

ετίες (1900-1910, 1910-1920, 1920-1930, 1960-1970) είχαν από δύο χρονιές η καθεμία με "εξαιρετικά ψηλή" βροχόπτωση, ενώ δύο δεκαετίες (1930-1940, 1950-1960) είχαν από μια χρονιά με "εξαιρετικά ψηλή" βροχόπτωση.

- Από το 1970 μέχρι το 2000, σε κάθε δεκαετία καταγραφόταν μια χρονιά με "πολύ ψηλή" βροχόπτωση (ποσοστό βροχόπτωσης 121-130%). Από το 2000 μέχρι το 2008 δεν έχει υπάρξει χρονιά ούτε με "πολύ ψηλή" ούτε με

- "εξαιρετικά ψηλή" βροχόπτωση.
- Από το 1900 μέχρι το 1990 έχουν καταγραφεί πέντε χρονιές με "σοβαρή έπρασία" (ποσοστό βροχόπτωσης μικρότερο του 70%) και οκτώ χρονιές με "έπρασία" (ποσοστό βροχόπτωσης 71-80%). Στη δεκαετία του '90 υπήρξε μια χρονιά με "σοβαρή έπρασία" και τέσσερις χρονιές με "έπρασία", ενώ από το 2000 μέχρι το 2008 έχει καταγραφεί μια χρονιά με "σοβαρή έπρασία" και μια χρονιά με "έπρασία".

Άγρον ήφραζαν...

Όσον αφορά τις κλιματικές αλλαγές, ως χώρα δεν μπορούμε να κάνουμε πολλά. Σύμφωνα εξάλλου με το διεθνή του Κέντρου Έρευνας για την Ενέργεια, το Περιβάλλον και το Νερό του Κυπριακού Ινστιτούτου, Manfred Lange, οι συνέπειες των κλιματικών αλλαγών για την Κύπρο θα είναι τεράστιες, αλλά δυστυχώς μη ανατρέψιμες. Έγινε τόσο μικροί, που ακόμη και να λάβουμε άμεσα δραστηριότητες για τη μείωση της εκπομπής ρύπων, η συμβολή μας στις παγκόσμιες εκπομπές είναι τόσο μι-

Οι συνέπειες της απερίμωσης

Σύμφωνα με το διευθυντή του Κέντρου Έρευνας για την Ενέργεια, το Περιβάλλον και το Νερό του Κυπριακού Ινστιτούτου, Manfred Lange, η αύξηση της θερμοκρασίας και η μείωση της βροχόπτωσης, πέραν της απερίμωσης, θα έχουν και άλλες δυσμενείς συνέπειες για τις οποίες πρέπει να αρχίσουμε από τώρα να προνοούμε:

1. Θα μειωθεί περαιτέρω η λειψυδρία στην Κύπρο και οι αφαλατώσεις θα είναι μονόδρομος. Σταδιακά θα εξαρτηθούμε μόνο απ' αυτές, τόσο για την άρδευση όσο και για την ύδρευση, ενώ θα πρέπει να εξευρεθούν και τρόποι επαναχρησιμοποίησης του αρδύσιμου νερού.

2. Η γεωργία μας θα απειληθεί. Η εισαγωγή καλλιιεργειών πιο ανθεκτικών στην έπρασία, με μικρότερες ανάγκες νερού, πρέπει να αρχίσει ήδη να μελετάται.

3. Οι ιδιαίτερα θερμές καλοκαιρινές μέρες, ο αριθμός των οποίων θα αυξηθεί, θα εμπερικλείουν κινδύνους για την υγεία και τη ζωή των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.
4. Η ζέστη και η αύξηση του αριθμού των ημερών με σκόνη στην ατμόσφαιρα θα ευνοήσουν την εμφάνιση ασθενειών, όπως την αστική μαλάρια.

5. Η όλο και αυξανόμενη χρήση κλιματιστικών τα καλοκαίρια (έστω κι αν συνοδεύεται με παράλληλη μεί-

ωση της χρήσης των θερμάνσεων του χειμώνα) θα αυξήσει τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας, ενώ, αν δεν αρχίσουν άμεσα να χρησιμοποιούνται εναλλακτικές μορφές ενέργειας, η χώρα μας θα αυξήσει και τις εκπομπές ρύπων στην ατμόσφαιρα.

6. Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας μπορεί να μη μας απειλεί άμεσα όπως λόγου χάριν διάφορα νησιά του Ειρηνικού και Ινδικού Ωκεανού, αν όμως συνεχιστούν οι έντονοι ρυθμοί υπερθέρμανσης του πλανήτη και λιωσίματος των πάγων, τότε η άνοδος της στάθμης θα είναι πιθανόν μεγαλύτερη από τις έως τώρα προβλέψεις. Τότε θα απειληθεί και η Κύπρος.

Manfred Lange: Οι συνέπειες των κλιματικών αλλαγών για την Κύπρο θα είναι τεράστιες και δυστυχώς μη ανατρέψιμες.